

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 24.10.2006
COM(2006) 618 végleges

ZÖLD KÖNYV

**AZ ÍTÉLETVÉGREHAJTÁS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSÁRÓL AZ
EURÓPAI UNIÓBAN:
BANKSZÁMLÁK LETILTÁSA**

(előterjesztő: a Bizottság)

{SEC(2006) 1341}

ZÖLD KÖNYV

AZ ÍTÉLETVÉGREHAJTÁS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSÁRÓL AZ EURÓPAI UNIÓBAN: BANKSZÁMLÁK LETILTÁSA

A zöld könyv célja, hogy széleskörű konzultációt indítson az érdekelt felek körében arról, milyen módon lehetne javítani a pénzkövetelések érvényesítését Európában. A zöld könyv ismerteti a jelenlegi helyzet problémáit és lehetséges megoldásként a bankszámlák letiltására vonatkozó európai rendszer kialakítását javasolja.

A Bizottság kéri az érdekelt feleket, hogy észrevételeiket 2007. március 31-ig nyújtsák be az alábbi címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Justice, Freedom and Security (A Jogérvényesülés, Szabadság és
Biztonság Főigazgatósága)
C1. csoport (polgári igazságszolgáltatás)
B-1049 Brussels (Brüsszel)
Fax: +32-2/299 64 57
E-mail: jls-coop-jud-civil@cec.eu.int

Kérjük azokat, akik nem kívánják, hogy észrevételeik megjelenjenek a Bizottság honlapján, ezt egyértelműen jelezzék.

A Bizottság nyilvános meghallgatást szándékozik szervezni a zöld könyv témájáról. Erre minden válaszadó meghívást kap.

1. BEVEZETÉS

1.1. A jelenlegi helyzet hiányosságai

A végrehajtási jogszabályokat gyakran nevezik az Európai Polgári Igazságügyi Térség Achilles-sarkának. Jóllehet több közösségi jogi eszköz is rendelkezik a bíróságok hatásköréről, az ítéletek elismerése és végrehajthatónak nyilvánítása érdekében követendő eljárásról, valamint a bíróságok között polgári eljárásokban történő együttműködés mechanizmusáról, a végrehajtásra vonatkozó tényleges intézkedésekről még nem született jogalkotási javaslat. Jelenleg a bírósági végzések végrehajtása azt követően is teljes mértékben nemzeti joghatóság alá tartozik, hogy azokat egy másik tagállamban végrehajthatónak nyilvánították.

A végrehajtásra vonatkozó nemzeti szabályozások között jelenleg fennálló egyenlőtlenségek súlyosan gátolják a követelések határokon átnyúló behajtását. Azok a hitelezők, akik egy határozatot egy másik tagállamban kívánnak érvényesíteni, különböző jogrendszerekkel, eljárási követelményekkel és nyelvi akadályokkal kerülnek szembe, ami többletköltségekkel jár. Erre minden válaszadó meghívást kap és késlelteti a végrehajtási eljárást. A gyakorlatban azok a hitelezők, akik pénzkövetelést próbálnak behajtani Európában, legtöbbször adósok

számláját próbálják meg letiltatni.¹ Ilyen eljárás a legtöbb tagállamban létezik, és amennyiben hatékonyan működik, hathatós eszköz lehet az ellenszegülő vagy csaló adósok ellen.

Jóllehet azonban az adósok manapság képesek pénzeiket azonnal átutalni a hitelezőjük által ismert számláról egy másik számlára ugyanabban vagy egy másik tagállamban, a hitelezők nem képesek ugyanilyen gyorsasággal zárolni ezeket a pénzeket. A meglévő közösségi jogi eszközökkel nem lehetséges elérni a bankszámla lefoglalását, amely az egész Európai Unióban végrehajtható. Mindenekelőtt a 44/2001 rendelet (Brüsszel I)² nem biztosítja, hogy egy védőjellegű jogorvoslatot, mint például az *ex parte* módon elért banki lefoglalást elismerjenek és végrehajtsanak egy másik tagállamban, mint amelyben azt elrendelték³.

A Bizottság már „A bírósági ítéletek Európai Unióban történő meghozatala és végrehajtása hatékonyságának javítása” című, 1998-as közleményében⁴ rámutatott a pénzkövetelések határokon átnyúló behajtásának nehézségeire. Tekintetbe véve a tagállamok jogszabályainak különbözőségét és a tárgy összetettségét, a Bizottság azt javasolta, hogy kezdetben korlátozzák a gondolkodást a banki letiltás problémájára.⁵ Két évvel később a kölcsönös elismerési program felhívta a Bizottságot, hogy javítson a bankokra vonatkozó letiltási intézkedéseken.⁶ 2002-ben a Bizottság pályázati felhívást tett közzé a *bírósági ítéletek Európai Unióban történő végrehajtása hatékonyságának javításáról* készítendő tanulmányra. A tanulmány elemzi az akkori 15 tagállamban fennálló helyzetet és több intézkedést javasol a bírósági ítéletek Európai Unióban történő végrehajtásának javítására, többek között a bankszámlák letiltását célzó európai rendelvény létrehozását, továbbá ugyanerre a célra egy európai védelmi határozatot, valamint az adós eszközei átláthatóságának javítását célzó több intézkedést.⁷ Az utóbbi kérdéssel egy 2007-ben megjelenő zöld könyv foglalkozik majd.

A határokon átnyúló adósságbehajtással kapcsolatos problémák akadályt képezhetnek az Európai Unión belüli fizetési megbízások szabad áramlása előtt, és gátolhatják a belső piac megfelelő működését. A késedelmes fizetések és a nem teljesített fizetések egyaránt veszélyeztetik a vállalkozások és a fogyasztók érdekeit. Az adósságbehajtás hatékonysága tekintetében az Európai Unión belül fennálló különbségek szintén torzíthatják a vállalkozások közötti versenyt attól függően, hogy olyan rendszerben működnek-e, amelyben hatékony a fizetési megbízások végrehajtása vagy olyanban, ahol nem ez a helyzet. Ezért e tárgyban közösségi szintű intézkedések meghozatalát kell megfontolni.

2. EGY LEHETSÉGES MEGOLDÁS: EURÓPAI BANKSZÁMLA-LETILTÁSI RENDSZER

Lehetséges megoldás lenne európai rendelvény létesítése a bankszámlák letiltására, amely lehetővé tenné a hitelezőnek, hogy hozzájusson követeléseéhez azzal, hogy megakadályozná adósának az Európai Unión belül vezetett egy vagy több bankszámláján levő aktív

¹ Megjegyzés a terminológiához: „Letiltás” ebben a zöld könyvben olyan eljárást jelent, amelynek során letiltják vagy befagyasztják az adós harmadik fél kezelésében levő ingóságait, és megakadályozzák a tulajdonnak a harmadik fél általi átruházását.

² A Tanács 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelete (HL L 12., 2001.1.16., 1. o.)

³ 1980.5.21-én kelt ELB ítélet a C-125/79 ügyben (Denilauer)

⁴ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, HL C 33., 1998.1.31., 3. o.

⁵ Vö. Közlemény (Fn 1) 14. o.

⁶ Intézkedési program a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtására, HL C 12., 2001.1.15., 1., 5. o.

⁷ JAI/A3/2002/02-es számú tanulmány. A záróbeszámoló elérhető:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc/study_ec1348_2000_en.pdf

pénzeszközök eltávolítását vagy átutalását.⁸ Egy ilyen rendelvénnyel csak a védelmet szolgálná, az adós bankszámláján levő pénzeszközöket egy bankszámláján záróná anélkül, hogy azt átutalná a hitelezőnek. Az eljárást a rendelvénnyel kibocsátására vonatkozó feltételekhez kötnék, amelyek között szerepelne az adós számára biztosított megfelelő szintű védelem is. Valamely tagállamban kiállított letiltási rendelvénnyel az Európai Unió teljes területén elismert és végrehajtható lenne anélkül, hogy szükség lenne végrehajthatósági nyilatkozatra.

Egy ilyen rendszert új és önálló európai eljárás kialakításával lehetne felállítani, amely a nemzeti jog hatályos intézkedéseit egészítené ki vagy irányelv útján hangolná össze a tagállamoknak a bankszámlák letiltására vonatkozó nemzeti szabályozásait. Az utóbbi esetben kiegészítő rendelkezések meghozatalára van szükség, hogy Európai Unió-szerte biztosítható legyen az egyik tagállamban kiállított letiltási rendelvénnyel elismerése és végrehajtása.

A döntés arról, hogy kezdeményezzenek-e vagy sem jogalkotást ezen a területen hatástanulmány tárgya lesz, amelyben a határokon átnyúló adósságbehajtás problémájának mértékét és az európai jogszabályok lehetséges alternatíváinak hatékonyságát elemzik majd. Az ebben a zöld könyvben felvázolt javaslatok nem befolyásolják a hatásvizsgálat eredményét.

1. kérdés: Szükségét látja-e egy, a bankszámlák letiltását célzó közösségi jogi eszköznek mint az Európai Unión belüli adósságbehajtás javításának egyik módjának? Ha igen, önálló európai eljárást kell kialakítani vagy össze kell hangolni a tagállamok bankszámlák letiltására vonatkozó jogszabályait?

2. kérdés: Egyetért-e azzal, hogy egy közösségi jogi eszköznek a bankszámláján levő aktív pénzeszközök kivételét és átutalását megakadályozó védelmi határozatra kell korlátozódnia?

3. A LETILTÁSI RENDELVÉNY BESZERZÉSÉNEK ELJÁRÁSA

3.1. Melyek azok a körülmények, amelyek alapján a hitelezők letiltási rendelvénnyel kérelmezhetnek?

Felmerül a kérdés, hogy a hitelező a pénzkövetelés folyamatának mely szakaszaiban kérelmezhetné az európai rendszer szerinti letiltási rendelvénnyel. Négy olyan lehetséges időpont van, amikor a hitelező jogai védelmére ilyen védelmi határozatot kérelmezhetne:

- a követelés megalapozottságát vizsgáló bírósági eljárás kezdeményezése előtt,
- egyidejűleg a fő kereset benyújtásával,
- a bírósági eljárás bármely későbbi szakaszában, és
- a rendelvénnyel egyik tagállamban történő kiállításának időpontja és a rendelvénnyel szóló végrehajthatósági nyilatkozat abban a tagállamban történő kiadásának időpontja közötti időszakban, ahol az adós számlája található.

⁸ Egy európai rendelvénnyel csalással vagy bűncselekménnyel kapcsolatban felmerülő polgári keresetek esetében is használható lenne.

Egyes vélemények szerint a hitelezőnek biztosítani kellene a maximális rugalmasságot, lehetővé téve számára, hogy a folyamat bármelyik szakaszában kérelmezhesse a letiltási rendelvényt. Ebben az összefüggésben körültekintően kell gondoskodni az adós érdekeinek megfelelő védelméről, különösen amikor ideiglenes intézkedések kérelmezéséről van szó a alapeljárást megelőzően. Egy európai rendszer szerinti letiltási rendelvény kiegészítene a polgári jog területén hatályos európai jogi eszközöket és azokkal összeegyeztethető lenne.

3. kérdés: *A letiltási rendelvényt a 3.1 bekezdésben ismertetett mind a négy fenti szakaszban lehetővé kell tenni vagy közülük csak néhányban?*

3.2. A kiállítás feltételei

A letiltási rendelvényt a bíróság a hitelező valamennyi közösségi nyelven rendelkezésre álló igénylőlapon benyújtott kérelmére gyorsított eljárásban is megadhatja. A hitelezőnek először meg kell győznie a bíróságot, hogy jogos a követelése az adós ellen (*fumus boni iuris*). A követelés igazolásához elégséges egy végrehajtási határozat: bírósági végzés vagy hitelesített okirat. A végrehajtási határozat beszerzése előtt a letiltási rendelvényt kérelmező hitelezőnek bizonyítékot kell szolgáltatnia követelése alátámasztására.

Ezután a hitelezőnek bizonyítani kell a sürgősséget, mint például azt, hogy valóságos a kockázata annak, hogy a követelés érvényesítése meghiúsul, amennyiben az intézkedést nem hozzák meg (*periculum in mora*). A tagállamok jogrendszerei közötti eltérések miatt figyelmesen meg kell vizsgálni e feltétel pontos természetét szem előtt tartva annak szükségességét, hogy a hitelező és az adós érdekei megfelelő egyensúlyban maradjanak.

Végezetül a bíróságnak biztosítani kell a lehetőséget, hogy a hitelezőtől biztosítékot vagy letétet követeljen az adósnak azokkal a veszteségekkel vagy károkkal szembeni védelmére, amelyek az intézkedésnek a fő eljárás során történő megsemmisítése esetén merülnének fel. Itt felmerül a kérdés, hogy vajon a biztosíték összegének megállapítása a bíróság vagy nemzeti jog hatáskörébe tartozzon, és a biztosíték nyújtásának kötelezettsége megállapítható-e az adósnak a letiltás jogellenes alkalmazása miatt felmerülő veszteségére vonatkozó hitelezői kötelezettség összehangolása nélkül, amennyiben a hitelező végül nem tudja igazolni a követelését.

4. kérdés: *Milyen mértékben legyen a hitelező kötelezettsége a bíróság meggyőzése, hogy az adóssal szembeni követelése letiltási rendelvény kiadását indokolja?*

5. kérdés: *Legyen-e a sürgősség a letiltási rendelvény végrehajtási határozat beszerzése előtti kiadásának feltétele? Ha igen, hogyan kell ezt a feltételt meghatározni?*

6. kérdés: *Legyen-e a bíróságra bízva, hogy amikor kiállítja a letiltási rendelvényt, előírhatja a hitelezőnek biztonsági letét vagy bankgarancia nyújtását? Hogyan kell az ilyen biztonsági letét/garancia összegét kiszámítani?*

3.3. Az adós meghallgatása

A néhány tagállamban fennálló jelenlegi gyakorlattal összhangban azt mondhatnánk, hogy a bankszámlaletiltás foganatosítását megelőzően ne hallgassák meg és ne is értesítsék az adóst a kérelemről, mivel az ellentétes lenne a céllal, hogy megakadályozzák a pénznek a hitelező esetleges kárára történő mozgatását, és elveszne az intézkedés váratlanságából fakadó

hatás is. Ebben az esetben az adóst a letiltásról annak foganatosításával egyidőben értesítenék, és biztosítva lenne neki az a lehetőség, hogy megtámadja a végrehajtást.

7. kérdés: *Meg kell-e hallgatni vagy értesíteni kell-e az adóst a bankszámlaletiltás elrendelését megelőzően?*

3.4. A számlára vonatkozó kötelező információk részletei

Felmerül a kérdés, hogy a hitelezőnek az adós számlájára vonatkozóan milyen típusú és terjedelmű információt kellene megadnia, amikor a letiltási rendelvényt kérelmez. Miközben nyilvánvaló, hogy közölnie kell az adós pontos nevét, a számlaadatok részletezésének mértékét nehezebb meghatározni. Különösen az a kérdés vitatott, hogy a hitelezőnek meg kell-e adnia a pontos számlaszám(ka)t. Mivel a bankszámla letiltását néhány tagállamban ilyen információ nélkül is elrendelik, és annak kiderítése gyakran leküzdhetetlen akadályt jelent a hitelező számára, indokolható, hogy a pontos számlaszám ne tartozzon az elengedhetetlen követelmények közé. Mindazonáltal a hitelező által szolgáltatott információknak kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye a bank számára ügyfele azonosítását, és minimálisra csökkentse az összetévesztések miatti téves letiltások előfordulását. Meg kell vizsgálni, hogy az adós pontos nevén kívül elegendő-e annak a bankfióknak az adatainak megadását is előírni, ahol a számlát, illetve számlákat vezetik.

8. kérdés: *Milyen minimális számlainformáció legyen előírva a letiltási rendelvény kiállításához?*

3.5. Joghatósági kérdések

Mivel a legtöbb tagállamban az alapeljárásban döntő bíróságok illetékesek a védintézkedések tekintetében, indokolt, hogy az a bíróság, amelynek joghatósága van érdemben határozni a közösségi jog vonatkozó szabályairól, legyen illetékes az európai rendszer hatálya alá tartozó védelmi határozat tekintetében is.

Azon a bíróságon kívül, amelynek joghatósága van az alapeljárásban, a letiltási rendelvényt annak a tagállamnak a bírósága is meghozhatja, ahol az alperes lakóhelye van, amennyiben az eltérő; és/vagy bármely tagállam bírósága, amelyben az a bankszámla található, amely ellen a letiltási rendelvényt kiadták. Tekintettel arra, hogy az európai jogi eszköz célja az lenne, hogy orvosolja a jelenlegi helyzetet, amelyben a hitelezőnek ahhoz a tagállamhoz kell fordulnia, ahol a számla található, előfordulhat olyan eset, amelyben lehetővé válik a hitelező számára, hogy válasszon a fent említett különböző fórumok között.

9. kérdés: *Egyetért-e azzal, hogy a vonatkozó közösségi jog alapján az ügyben érdemi szempontból joghatósággal rendelkező bíróság és/vagy a számlakezelés helye szerint illetékes bíróságok legyenek illetékesek a letiltási rendelvény megadása tekintetében? Legyen-e mindig az alperes lakhelye szerint illetékes bíróságnak joghatósága kiállítani a letiltási rendelvényt még akkor is, ha a 44/2001 rendelet alapján nincs joghatósága?*

4. AZ EURÓPAI RENDSZER SZERINTI LETILTÁSI RENDELVÉNY ÖSSZEGE ÉS KORLÁTAI

4.1. A biztosítékkal védett összeg

Visszatartó hatása lenne a visszaélésekkel szemben és arányos intézkedést jelentene, ha az adós lefoglalt számláján található teljes aktív egyenleg zárolása helyett a letiltás egy meghatározott összegre korlátozódna. Ennek az összegnek a hitelező által követelt összegnek kellene alapulnia (beleértve az esetleges kamatfizetéseket és a hitelezőnél felmerült bírósági költségeket). Meg kell vizsgálni, hogy a további költségek, többek között jövőbeli kamatfizetések és a hitelezőnek a letiltás kérelmezésével és foganatosításával járó költségeinek (ügyvédi költségek, végrehajtói költségek, bankköltségek) fedezetét milyen mértékben biztosítsa a letiltás.

10. kérdés: *Egyetért-e azzal, hogy a letiltást egy meghatározott összegre korlátozzák? Ha igen, hogyan határozzák meg ezt az összeget?*

4.2. A bankok költségei

Nyilvánvaló, hogy a bankszámlaletiltás végrehajtása és az adós számláján levő aktív összegek nyomonkövetése bizonyos költségeket eredményez a bankok számára. Az is egyértelmű, hogy a bankoknak a letiltást közfeladatként kell foganatosítani, és bármely ily módon felmerülő költséget üzemi költségként kell kezelni. A bankok olykor maguk is hitelezők vagy ügyfelek között vannak hitelezők, így nekik is érdekük a követelések eredményes behajtása. Ezért a kérdés úgy is felmerül, hogy a bankoknak fizetni kellene-e a letiltásokkal kapcsolatos feladatok teljesítéséért, és ha igen, vajon az összeg, amelyre jogosultak lennének, nemzeti vagy európai szinten legyen maximalizálva. Az is meg kell vizsgálni, hogy a hitelezőknek a letiltás végrehajtása előtt kellene fizetniük a banknak vagy a banknak a letiltt számláról kellene levonnia a fizetendő összeget.

11. kérdés: *Mi a véleménye arról, hogy a bankoknak fizetni kellene a letiltási rendelvény végrehajtásáért? Ha igen, legyen-e maximalizálva az az összeg, amelyre jogosultak lennének? A hitelező fizessen a banknak előre vagy az esedékes összeget vonják le a letiltt számla aktív egyenlegéből.*

4.3. Több, közös és kedvezményezett számlák letiltása

Amennyiben a hitelező egyidejűleg akar zároltatni egy vagy különböző tagállamban található több számlát, mert az egyetlen számlán található összeg elégtelennek bizonyulhat a követelés fedezetére, akkor felmerül a kérdés, hogy vajon lehet-e és miként az ezeken a számlákon lefoglalt összegeket korlátozni, hogy megakadályozzák az esedékes összeg kétszeresének vagy háromszorosának lefoglalását. Ez a probléma hasonló ahhoz a néhány joghatósági területen már létező helyzethez, amikor egy bank székhelyére vonatkozóan elrendelt lefoglaláskor letiltják a bank helyi fiókjainál vezetett összes számlát. A probléma kezelésének egyik lehetősége az lenne, ha rendelkeznének az esedékes összeg elkülönített számlára való átutalásáról, és feloldanák a zárolt számlákat. Meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy ez a rendszer miként működhetne különböző bankok és különböző tagállamok között.

Kérdés merül fel a közös számlák letiltásával kapcsolatban is, pl. a mindkét házastárs nevén levő számlák, valamint a kedvezményezett számlák, azaz olyan számlák esetében, amelyeken a számlatulajdonos az adós helyett tart pénzt.

12. kérdés: *Ha egy letiltási rendelvény több számlára is kiterjed, hogyan kellene a lefoglalandó összeget elosztani az egyes számlák között?*

13. kérdés: *Hogyan kell a közös és kedvezményezett számlák letiltását kezelni?*

4.4. A végrehajtás alól mentesített összegek

Az adós méltóságának és családi életének védelmére bizonyos összegeket mentesíteni kell a végrehajtás alól, többek között az ilyen összeget az adós visszatarthatja saját és családja élelmiszerszükségleteinek kielégítésére. Meg kell vizsgálni ezért, hogy mikor és hogyan kell az ilyen összegeket megállapítani, és azt a rendelvényt kiállító bíró, a végrehajtó hatóság vagy a számlavezető bank állapítsa meg. Ezzel a kérdéssel hivatalból foglalkozzanak vagy kizárólag az adós kérésére? Végezetül hogyan kell ezt az összeget meghatározni és kiszámítani – annak a tagállamnak a joga alapján, ahol a rendelvényt kiállították, vagy ahol a számla található, vagy egy harmonizált európai rendszer alapján, amelynek megfelelő módon, általános vagy indexált szabály alapján meg kell határozni az összegeket.

14. kérdés: *Azzal a kérdéssel, hogy az összegek mentesülnek-e a végrehajtástól a rendelvény kiállításakor/végrehajtásakor hivatalból foglalkozzanak vagy a felelősség legyen az adósé ezen téren? Hogyan és ki számítsa ki a végrehajtás alól mentes összegeket, és minek az alapján?*

5. A LETILTÁSI RENDELVÉNY HATÁSAI

5.1. Végrehajtás

Amint egy tagállami bíróság letiltási rendelvényt állít ki, felmerül a kérdés, hogy miként hajtsák azt végre. Tekintettel arra, hogy gyorsan kell cselekedni, valamint a jogi eszköz tisztán védelmi jellegére, javasolt, hogy a letiltás közvetlenül Európai Unió-szerte hatályba lépjen anélkül, hogy bármilyen közvetítő eljárásra (mint például végrehajthatósági nyilatkozat) szükség lenne a kért tagállamban.

Meg kell vizsgálni a letiltási rendelvény átadásának módját a kiállító bíróságtól a letiltandó számlát kezelő bankhoz. Az eljárásban mérlegelni kell a hitelező érdekeit, hogy gyors átadás valósuljon meg, és az adós és a bank érdekeit, hogy minimálisra csökkentsék az indokolatlan letiltásokat. A dokumentumok határokon átnyúló átadásait az 1348/2000 rendelet⁹ szabályozza, amely rendelkezik a letiltási rendelvénynek a bíróságtól a bankig postai úton történő közvetlen átadásáról. Jóllehet ez a módszer már lehetővé teszi a bírósági határozatok viszonylag gyors kézbesítését, a kérdés további megvizsgálására van szükség, hogy az elektronikus kommunikáció használata járható út-e a továbbítás folyamatának további felgyorsítására. A szakpolitikai célok megvalósulásának érdekében, hogy hatékonyabb legyen a számlák befagyasztása, javasolt hogy a bankszámla letiltása elektronikusan történjen az eljárás összes vagy legtöbb szakaszában, azaz az azt meghozó bíróságtól egészen a számlakezelő bankig. Fel kell mérni, hogy melyik mechanizmust kellene felállítani a továbbítás folyamatában a biztonság megfelelő fokának biztosítására, és hogy az elektronikus

⁹ A Tanács 2000. május 29-i 1348/2000/EK rendelete a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről, HL L 160., 2000.6.30., 37. o.

aláírás használata elegendő-e a kiállító hatóság azonosságának és illetékességének igazolására és a továbbított adatok pontosságának garantálására.

Meg kell azt is vizsgálni, hogy milyen határidőt kell a banknak tekintetbe vennie a letiltás végrehajtásához, azaz a számlát a bank azonnal zárolja-e a letiltási rendelvénnyel kézhezvétele után vagy csak a kézhezvételt követő meghatározott idő elteltét követően, és hogyan kezeljék azokat a tranzakciókat, amelyeket még azelőtt kezdeményeztek, hogy a letiltási rendelvényt a banknak kézbesítették volna.

A banktól meg kellene követelni, hogy tájékoztassa az illetékes végrehajtási hatóságot, hogy vajon a letiltás "elfogott-e" az adósnak a lefoglalt számlá(ko)n tartott aktív pénzeszközeiből. Ideális esetben ezt az információt elektronikus úton is továbbítanák. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni, hogy ebben az eljárásban milyen módon lehetne megfelelő szintű adatvédelmet és banktitkot garantálni.

15. kérdés: *Egyetért-e azzal, hogy az eljárást szüntessék meg a letiltási rendelvényre vonatkozóan?*

16. kérdés: *Hogyan kell a letiltási rendelvényt továbbítani az azt kiállító bíróságtól a számlát kezelő bankhoz? Milyen határidőt kellene a banknak figyelembe vennie a határozat végrehajtása során? Milyen hatással kellene lennie a letiltási rendelvénynek a folyamatban levő műveletekre?*

17. kérdés: *Egyetért-e azzal, hogy a rendelvénnyel kézhezvétele után a bank feladata legyen tájékoztatni a végrehajtási hatóságot, hogy a letiltás eredményesen biztosította-e és milyen mértékben az adós által a hitelező számára fizetendő pénzeszközöket?*

5.2 Az adós védelme

Amint egy letiltási rendelvénnyel hatályba lép, az adóst tájékoztatni kell, hogy a számláját zárolták, és meg kell adni a jogot neki, hogy megtámadja a határozatot vagy korlátozza annak összegét. Meg kell vizsgálni, hogy ki közölje ezt az információt az adóssal. Javasolt, hogy az adóst hivatalosan értesítse a rendelvényt kiállító bíróság vagy végrehajtási hatóság. Várható, hogy ezenkívül a bank és az ügyfelek közötti üzleti kapcsolattartásból természetes adódóan a bank is tájékoztatja az adóst, amint a letiltást foganatosították.

Nyilvánvaló, hogy az adósnak meg kell adni a jogot, hogy a letiltási rendelvényt megtámadja, azonban meg kell vizsgálni, hogy melyik hatóság legyen illetékes kifogásának meghallgatása tekintetében: az, amelyik a letiltási rendelvényt kiállította vagy annak a területnek az illetékes bírósága, ahol a számla található. Meg kell azt is vizsgálni, hogy a kifogások jogalapját (pl. az adósság kifizetése, a követelés elévülése) szükséges-e európai szinten harmonizálni a tervezett jogi eszköz hatékonyságának biztosítása érdekében. Javasolt, hogy a kifogás megengedhető jogalapja attól függően különbözzön, hogy a letiltási rendelvényt egy létező végrehajtható jog alapján vagy ettől függetlenül hozták meg. Javasolt továbbá, hogy amikor egy letiltási rendelvényt az alapeljárás bírósági eljárásának megkezdése előtt állítanak ki, azt ne tartsák fenn, amennyiben a hitelező az alapeljárást nem kezdeményezi egy meghatározott időszakon (pl. egy hónapon) belül.

Végezetül felmerül a kérdés, hogy a hitelezőnek milyen mértékben kell felelősséget vállalnia, ha a letiltás megalapozatlannak bizonyul, és szükség van-e felelősségének európai szintű harmonizálására vagy a kérdést a nemzeti jog hatáskörében kell hagyni.

18. kérdés: *Mikor és ki értesítse az adóst hivatalosan, hogy letiltási rendelvényt állítottak ki, és az hatályba lépett?*

19. kérdés: *A letiltási rendelvény visszavonható legyen-e vagy szűnjön meg automatikusan, amennyiben a hitelező egy meghatározott időn belül nem kérelmezi az alapeljárást?*

20. kérdés: *Milyen alapon és milyen mértékben legyen az adós jogosult arra, hogy kifogást emeljen a letiltási rendelvény ellen? Melyik bíróság legyen illetékes az adós letiltási rendelvény elleni kifogásának meghallgatása tekintetében?*

21. kérdés: *Abban az esetben, ha a letiltás megalapozatlannak bizonyul, kell-e a hitelező felelősségét európai szinten harmonizálni, és ha igen, miként?*

5.3. A rivális hitelezők rangsorolása

Ha több hitelező verseng az adós bankszámláján szereplő aktív összegekért, felmerül a kérdés, hogy a különböző hitelezőket fizetéseképtelenségi eljárásom kívül miként rangsorolják. Míg néhány tagállam elsőbbséget ad annak a hitelezőnek, aki a védelmi jellegű rendelvényt elsőként adta át a banknak, mások a pénzeszközök fizetéseképtelenségi eljárásban alkalmazott elosztásához hasonlóan a csoportelvet alkalmazzák. Meg kell ezért vizsgálni, hogy ezt a kérdést európai szinten harmonizálni kell-e vagy annak a tagállamnak a nemzeti joghatósága alatt hagyható, ahol a végrehajtás végbemegy. Hasonló kérdés merül fel a befagyasztási határozat besorolásával kapcsolatban a büntető- vagy igazgatási eljárásokkal összefüggésben.

22. kérdés: *Szükség lenne-e a rivális hitelezők rangsorolását meghatározó európai szabályozásra? Ha igen, melyik elvet kellene alkalmazni?*

5.4. „Átalakítás” végrehajtási intézkedéssé

Egy hitelező, aki letiltási rendelvényel zároltatta adósa számláját, végső esetben olyan határozatot érhet el az alapeljárásban, amely végrehajtható abban a tagállamban, ahol a számla található, akár egy, a 44/2001 rendelet szerinti végrehajthatósági nyilatkozattal, akár olyan igazolással, amelyet a kisebb és nem vitatott követelésekkel kapcsolatos új európai eljárási szabályzat szerint állítanak ki. Az ilyen hitelező a lefoglalt pénzeszközökhöz a saját számlájára történő átutalással vagy egyéb módon kívánja majd megszerezni. Meg kell vizsgálni, hogy ebben az esetben miként lehet egy rendelvényt végrehajtási intézkedéssé alakítani, hogy a lefoglalt összeget a hitelezőnek átutalják.

23. kérdés: *Hogyan kell letiltási rendelvényt végrehajtható intézkedéssé alakítani, amint a hitelező megkapta a rendelvényt, amely végrehajtható abban a tagállamban, ahol a számla található?*